
Behovsvurdering for konsekvensutredning

*i forbindelse med søknad om økt MTB ved
matfiskanlegget Langøya Kvaløya*

ÅKERBLÅ

Oppdragsgiver
Måsøval Fiskeoppdrett AS

Rapportdato
30.11.2020

Rapport nr.
101946-01-001

Sammendrag

På oppdrag fra Måsøval Fiskeoppdrett AS har Åkerblå AS gjennomført en vurdering av om tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn.

Ut fra vår vurdering er området godt egnet til oppdrett og tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning da aktiviteter vil konsekvensutredes og eventuelle utslipp vil følges opp i henhold til etablert regelverk.

Oppdragsgiver	
Selskap	Måsøval Fiskeoppdrett AS
Kontaktperson	Monicha Eternes
Sted	Frøya kommune, Trøndelag fylke
Oppdragsansvarlig	
Selskap	Åkerblå AS, Nordfrøyveien 413, 7260 Sistranda Organisasjonsnummer 916 763 816
Forfatter	Embla O. Østebrøt
Godkjent av	Erik Schmidt Lindgaard
Distribusjon	<i>Denne rapporten kan kun gjengis i sin helhet. Gjengivelse av deler av rapporten kan kun skje etter skriftlig tillatelse fra Åkerblå AS. I slike tilfeller skal kilde oppgis.</i>

Innhold

Sammendrag	II
1. Innledning.....	1
2. Beskrivelse av tiltaket.....	3
a) Størrelse, planområde og utforming.....	3
b) Bruk av naturressurser	5
c) Avfallsproduksjon og utslipp	5
d) Risiko ulykker og/eller katastrofer	6
3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelsene (§10)	8
a) Verneområder	8
b) Arter, naturtyper og landskap	8
c) Planbestemmelser	12
d) Omdisponering av arealer	12
e) Økt belastning	12
f) Helsekonsekvenser	13
g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp	13
h) Naturfare	13
4. Konklusjon.....	13
5. Kilder	14

1. Innledning

Måsøval Fiskeoppdrett AS søker om økt MTB (fra 2340 til 3120 tonn) ved lokaliteten Langøya/Kvaløya i Frøya kommune, Trøndelag. I den forbindelse krever Trøndelag fylkeskommune at tiltaket skal vurderes om det omfatter § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «*Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.*» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er i dette tilfellet Måsøval Fiskeoppdrett AS, som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket i dette tilfellet omhandler økt MTB ved oppdrettsanlegget Langøya/Kvaløya. Tiltaket innebærer ingen strukturelle endringer ved lokaliteten.

§ 6 i KU omhandler «*Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding*». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «*c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven*». Det overnevnte tiltaket er ikke listet opp i Vedlegg I og omfattes dermed ikke av denne paragrafen.

§ 7 i KU omhandler «*Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.*» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av fylkesmannen og akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvensvurderes.

§ 8 i KU omhandler «*Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.*» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

§ 10 i KU omhandler «*Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn*».

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller

tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger nevnt i fjerde ledd.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp
- d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarter er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

2. Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Tiltaksområdet ligger i Frøya kommune, Trøndelag (figur 1). Selve anlegget ligger i skjærgård på nordsiden av Langøya og Kvaløya. Anleggsrammen ligger over en skråning hvor grunneste punkt (omtrent 25 meter) og dypeste punkt er i nord (omtrent 75 meter). Nord for anlegget er det et dybdepunkt på rett over 100 meters dybde, og det er ikke topografiske terskler mellom anleggsområdet og mer åpne vannforekomster.

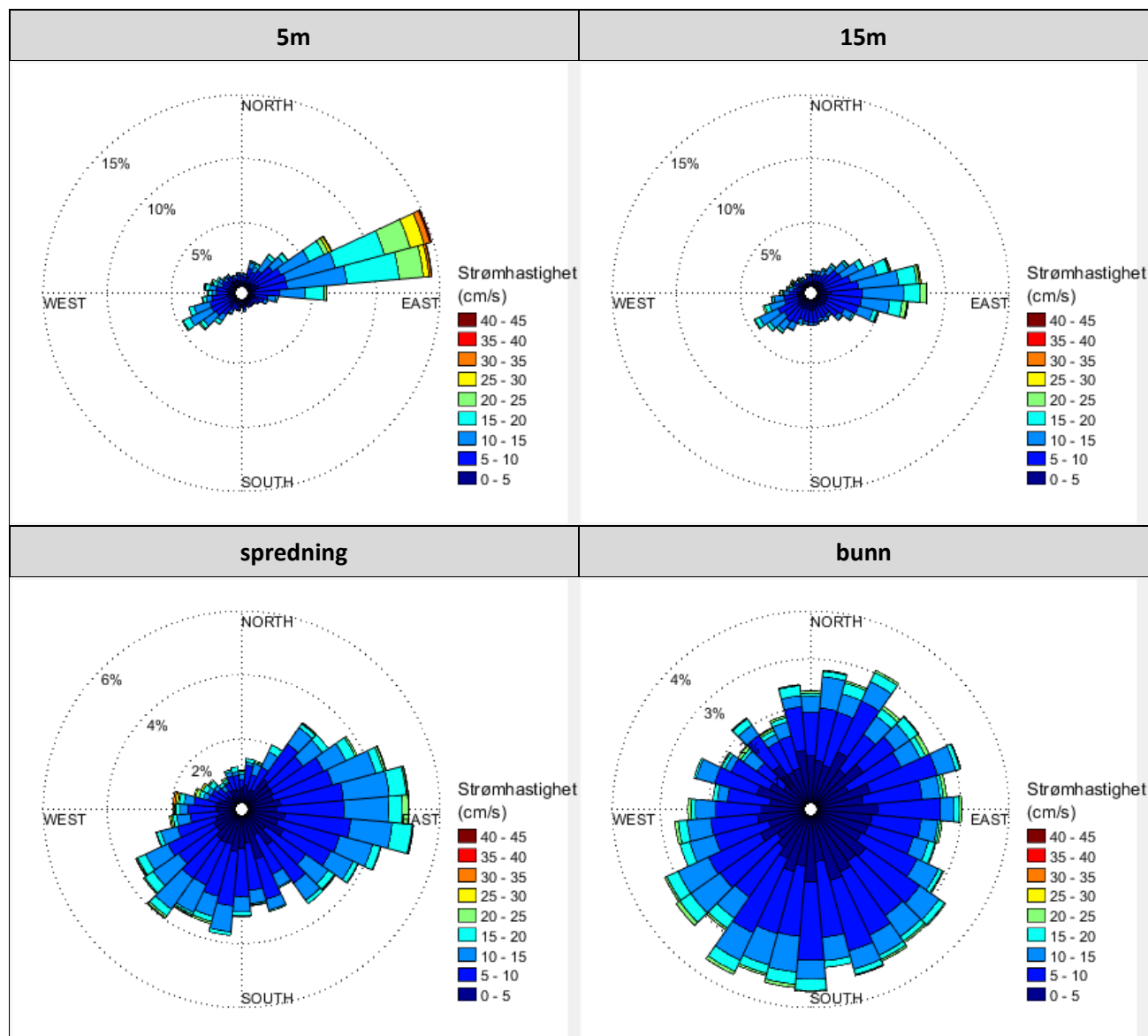

Figur 1: Kart over anleggsplassering og området rundt. Kartet er orientert mot nord. Kartdatum WGS84.

Området rundt tiltaket består av skjærgård med lav vegetasjon og nakne berg. Havbunnen viste at tiltaksområdet i hovedsak bestod av skjellsand og hardbunn. Dette medførte at det var vanskelig å få tilstrekkelig volum i grabbprøvene ved C-undersøkelsene som er gjennomført ved lokaliteten. Likevel viste forrige C-undersøkelse svært gode faunaforhold, samt gode oksygenforhold (Åkerblå, 2018). B-undersøkelsen har vist beste tilstandsverdi ved samtlige undersøkelsestidspunkt (Åkerblå, 2020).

Strømmålinger for lokaliteten viste en hovedstrømretning i de øverste vannmassene mot øst, mens det på spredningsdypet var noe mer spredt og strømmen gikk både mot østlig, sørlig og vestlig retning. Bunnstrømmen indikerte imidlertid at strømmen ved målingsdypet gikk mot alle himmelretninger (Åkerblå, 2017). Gjennomsnittlig strømhastighet er vurdert som svært

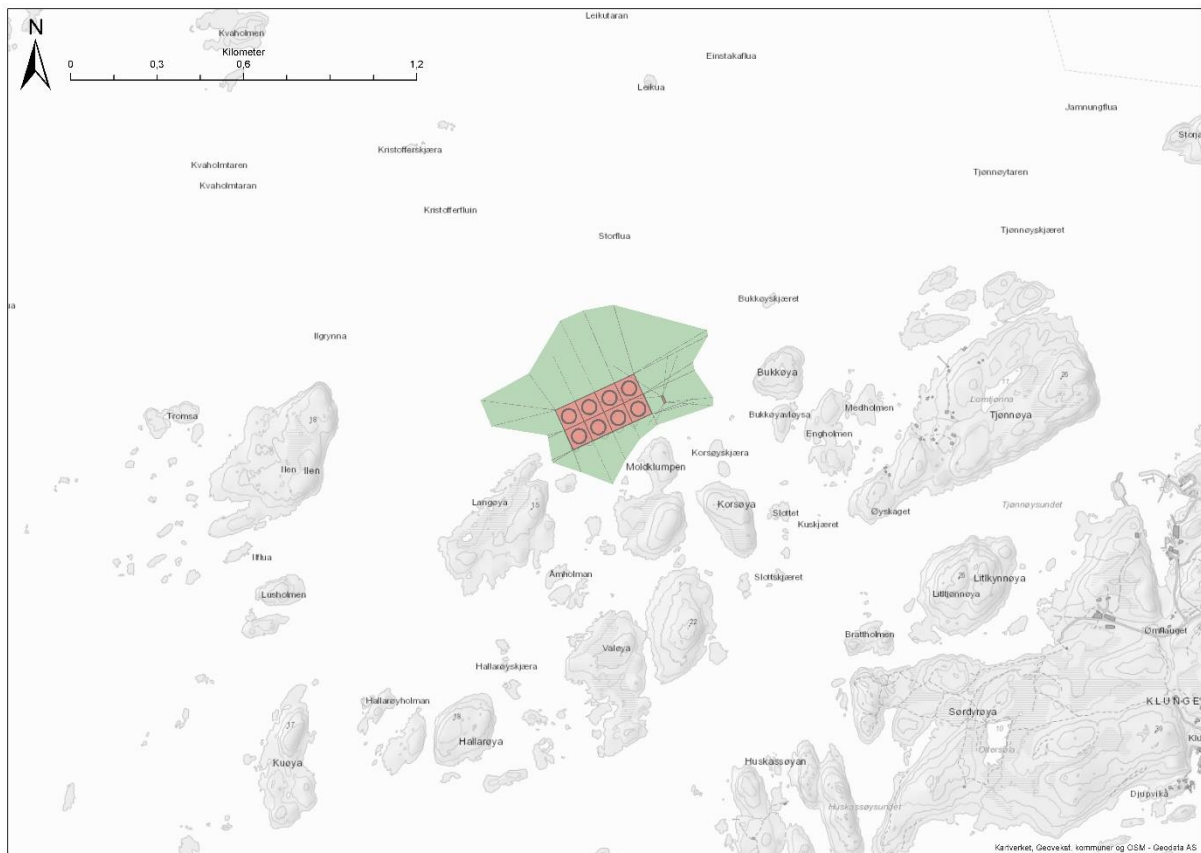
sterk på 5m og 15m, og det var kun korte perioder med strømstille. Dette tyder på god vannutskiftning i anlegget, som fører til gode miljøforhold for fisk. Strømhastigheten på spredningsdypet og bunn var ofte over 10m/s, som er gunstig med tanke på spredning av organisk materiale fra anlegget.

Figur 2: Strømforhold. Strømosene for hver måledyp viser strømhastighet og strømreretning under hele måleperioden Kartdatum WGS84 (Åkerblå, 2017).

Nærmeste oppdrettsanlegg i drift er Jammungen (26535) som ligger omtrent 2,1 km nordøst for tiltaksområdet som har konsesjon på produksjon av torsk. Det er også et oppdrettsanlegg, Langøy sør (38597), som produserer tare, omtrent 1 km sørvest for tiltaksområdet. Nærmeste oppdrettslokalitet av laks er Lyngvær Ø II (12385), som ligger omtrent 2,5 km nordvest for tiltaksområdet.

Det søkes om økning av MTB ved lokaliteten, og ingen strukturelle endringer. Anlegget som består av 8 bur vil ta beslag på omtrent 0,04 km² i overflateareal og omtrent 0,28 km² av sjøbunnen (figur 3).

Figur 3: Kart over arealbruk for anlegget. Rødt areal indikerer overflateareal, og grønt areal indikerer areal på sjøbunn. Kartet er orientert mot nord. Kartdatum WGS84.

b) Bruk av naturressurser

Tiltaket vil ikke benytte seg av naturressurser, foruten om at det er plassert i sjø med oppgitte arealer.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. I tillegg kan det forekommende mindre utslipp fra vaskeprosesser hvor tang og andre fastgrodd marine arter spyles bort fra anlegget. Bunnforholdene vil jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410 (2016), slik at en vil kunne utføre risikobaserte vurderinger fortløpende slik at organisk materiale akkumuleres i sedimentet over lengre tid.

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger

miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Diffuse utslipp fra landbasen, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, vil bli begrenset så mye som mulig. Ved behov vil bedriften også gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøpåvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn eller grunnvann. Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet slik at utslippsgrenser overholdes. Ved behov for sanitærløp vil dette skje i samsvar med kapittel 12 i avløpsforskriften og søknad skal sendes til kommunen.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget, på flåten og landbasen vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempere for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som vekstregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

Bedriften vil, så lang det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker på flåten vil ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Eventuelle ensilasjetanker på land vil et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Virksomheten har i tillegg ha beredskap til å kunne håndtere massiv fiskedød.

d) Risiko ulykker og/eller katastrofer

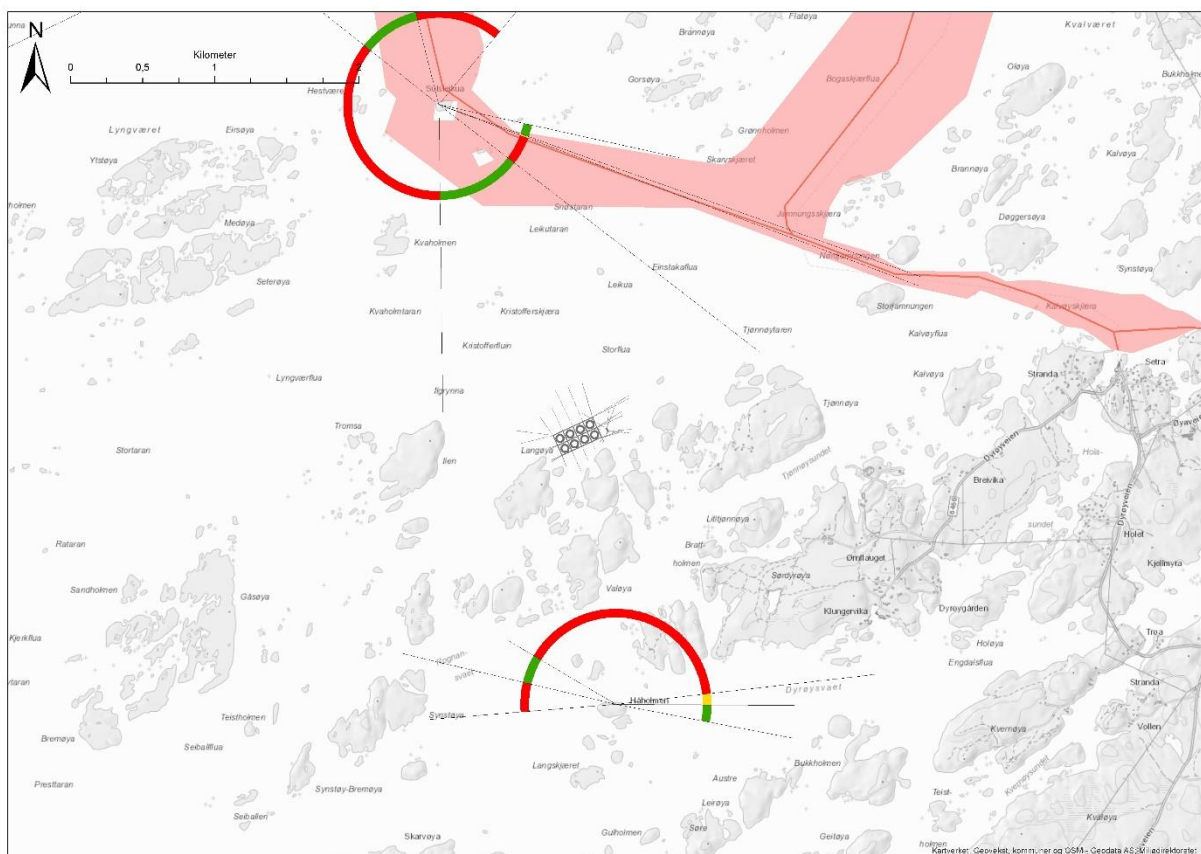
Tiltaket kommer ikke i konflikt med farled, arealavgrensingen til farled, lyktesektorer eller andre navigasjonsinstallasjoner (figur 4). I tillegg merkes anlegget med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon eller møtende båter. Begrensningsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer.

Det er ikke funnet noen områder med risiko for ras eller fare for større bølger som følge av ras og som kan påvirke anlegget direkte (se også kapittel 3h).

Dimensjonering av anlegg gjøres etter krav i NYTEK forskrift og Norsk Standard 9415 (2009). Dette sikrer at anlegget er korrekt dimensjonert og sikrer mot fare for rømming og konstruksjonsfeil.

Bedriften vil gjennomføre en miljørisikoanalyse av virksomheten og vurdere resultatene fra denne i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft vil bli kartlagt. Miljørisikoanalysen vil bli dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. I tillegg vil det gjennomføres en ROS-analyse hvor en dokumenterer sannsynlighet og konsekvens for uønskede hendelser.

Bedriften har beredskapsplaner og IK – akvakulturprosedyrer, risikoanalyser og tiltaksplaner som reduserer miljørisikoen ved etablering av anlegget. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft er kartlagt og risikovurdert. IK – akvasystemet vil bli dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

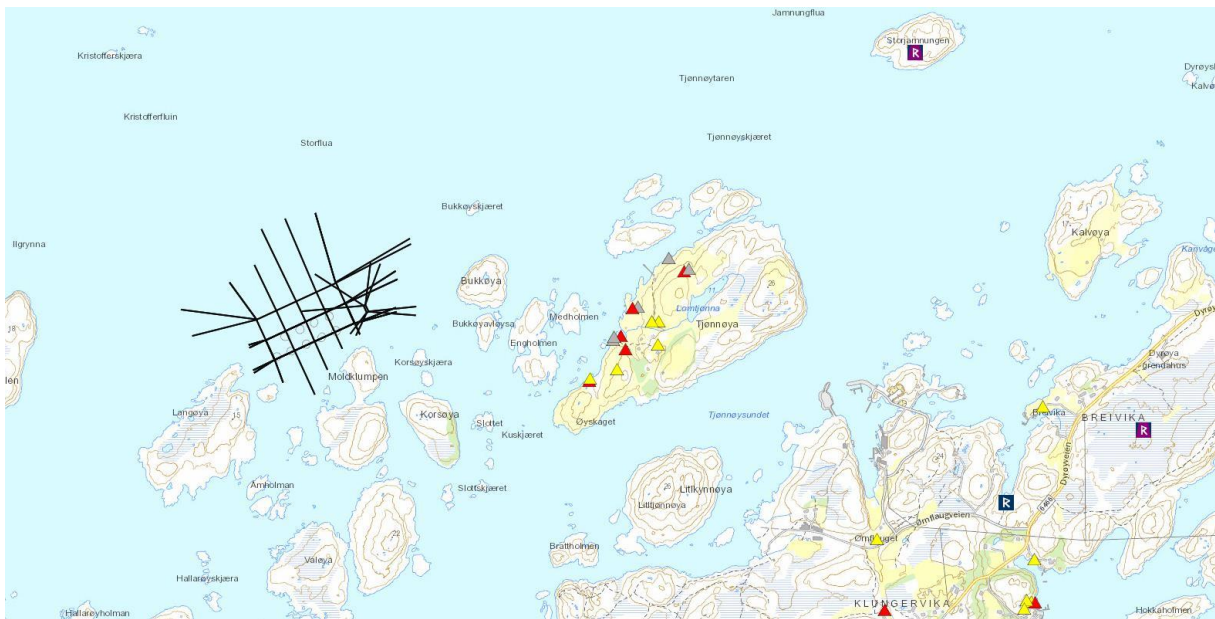
Figur 4: Kart over anleggs plassering, farled og lyktesektorer. Kartet er orientert mot nord. Kartdatum WGS84.

3. Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelsene (§10)

a) Verneområder

Det er ingen verneområder eller utvalgte naturtyper i tiltaksområdet. Tiltaksområdet er ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord, og nærmeste utløpspunkt for anadrom fisk ligger omtrent 8,7 km sørøst for tiltaksområdet.

Det er ingen objekter, områder eller kulturmiljø i tiltaksområdet, men det er registrert noen objekter på land like vest for området (Naturbase 2020; figur 5).

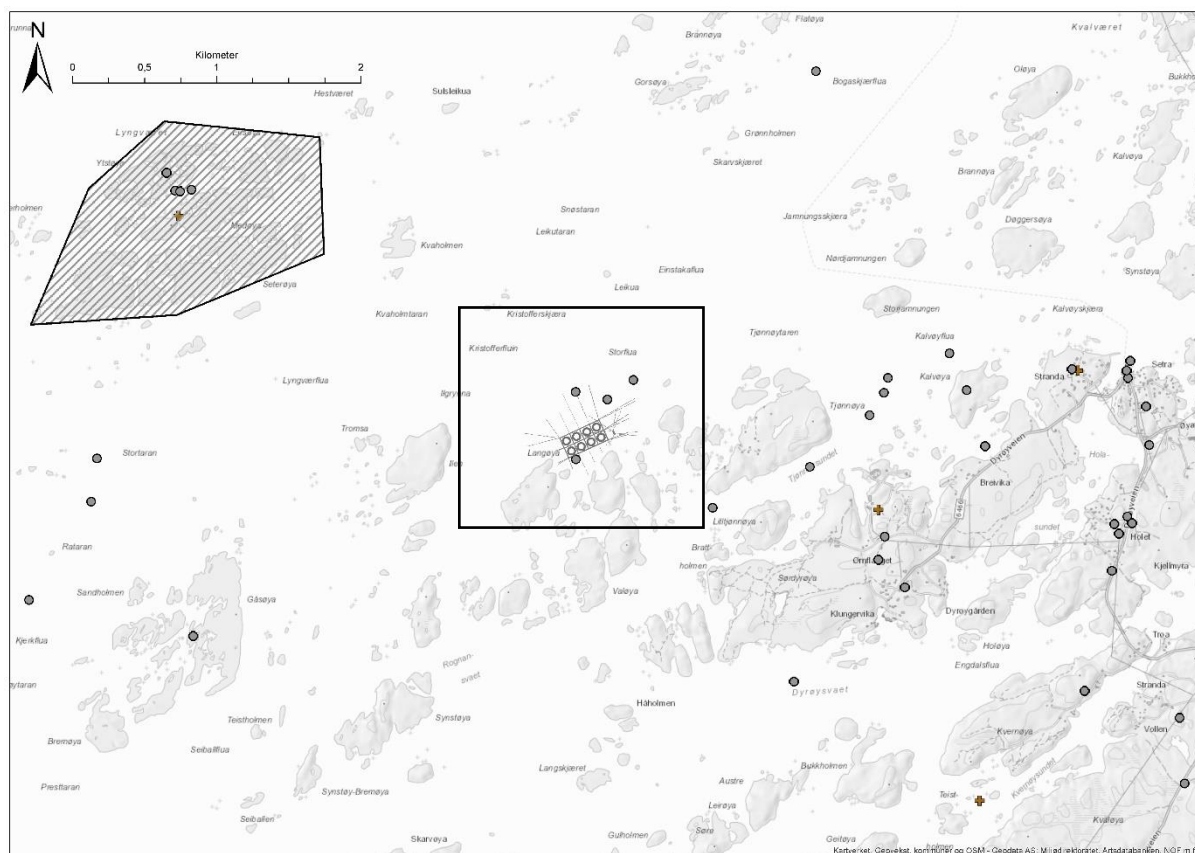
Figur 5: Kulturminner (Symbol med R), og to SEFRAC bygninger (trekanter) (Naturbase, 2020).

b) Arter, naturtyper og landskap

Det er registrert noen arter av særlig stor forvaltningsinteresse (Naturbase, 2020; tabell 1, figur 6) samt noen truende arter (Artsdatabanken, 2020; tabell 2, figur 7). Det er ikke registrert noen truende naturtyper i området, men den marine naturtypen «skjellsand» er registrert i tiltaksområdet og i områdene rundt (Naturbase, 2020; figur 8).

Tabell 1: Oversikt over arter med stor og særlig stor forvaltningsinteresse innenfor svart rektangel i figur 6 (Naturbase, 2020).

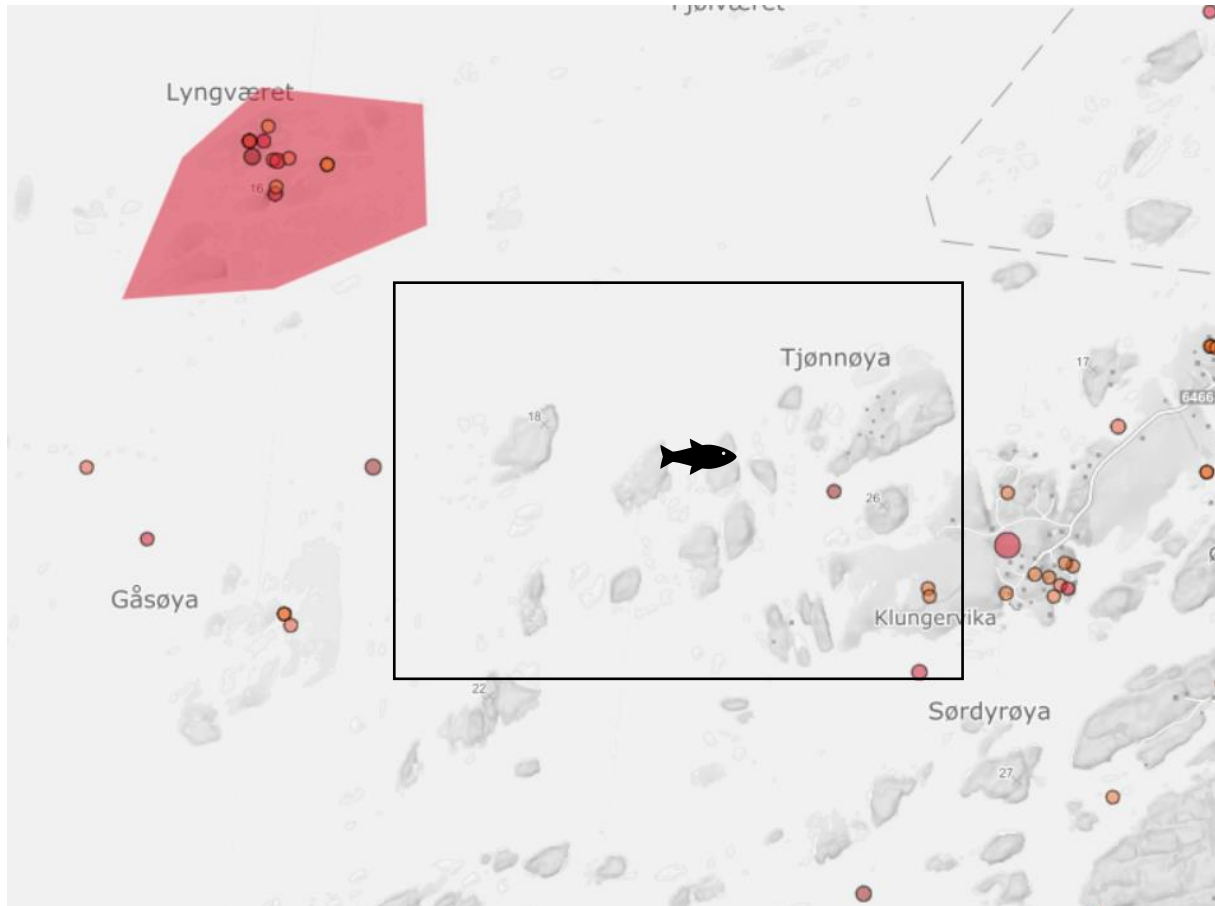
Navn	Vitenskapelig navn	Gruppe	Kategori
<i>Ophiura robusta</i>	Nordlig slangestjerne	Pigghud	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse
<i>Leptosynapta decaria</i>	-	Pigghud	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse
<i>Labidoplax buskii</i>	-	Pigghud	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse
<i>Spisula elliptica</i>	-	Musling	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse
<i>Devonia perrieri</i>	-	Musling	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse
<i>Owenia borealis</i>	-	Børstemark	Arter av særlig stor forvaltningsinteresse

Figur 6: Anleggsplassering og arter av særlig stor forvaltningsinteresse (grå sirkler) og stor forvaltningsinteresse (brunt kors) (Naturbase, 2020).

Tabell 2: Oversikt over truede arter i nærheten av tiltaksområdet (svart rektangel) (artsdatabanken, 2020)

Kategori	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Artsgruppe
EN	<i>Alca torda</i>	Alke	Fugler
NT	<i>Stercorarius parasiticus</i>	Tjuvjo	Fugler

Figur 7: Truede arter (Artsdatabanken, 2020).

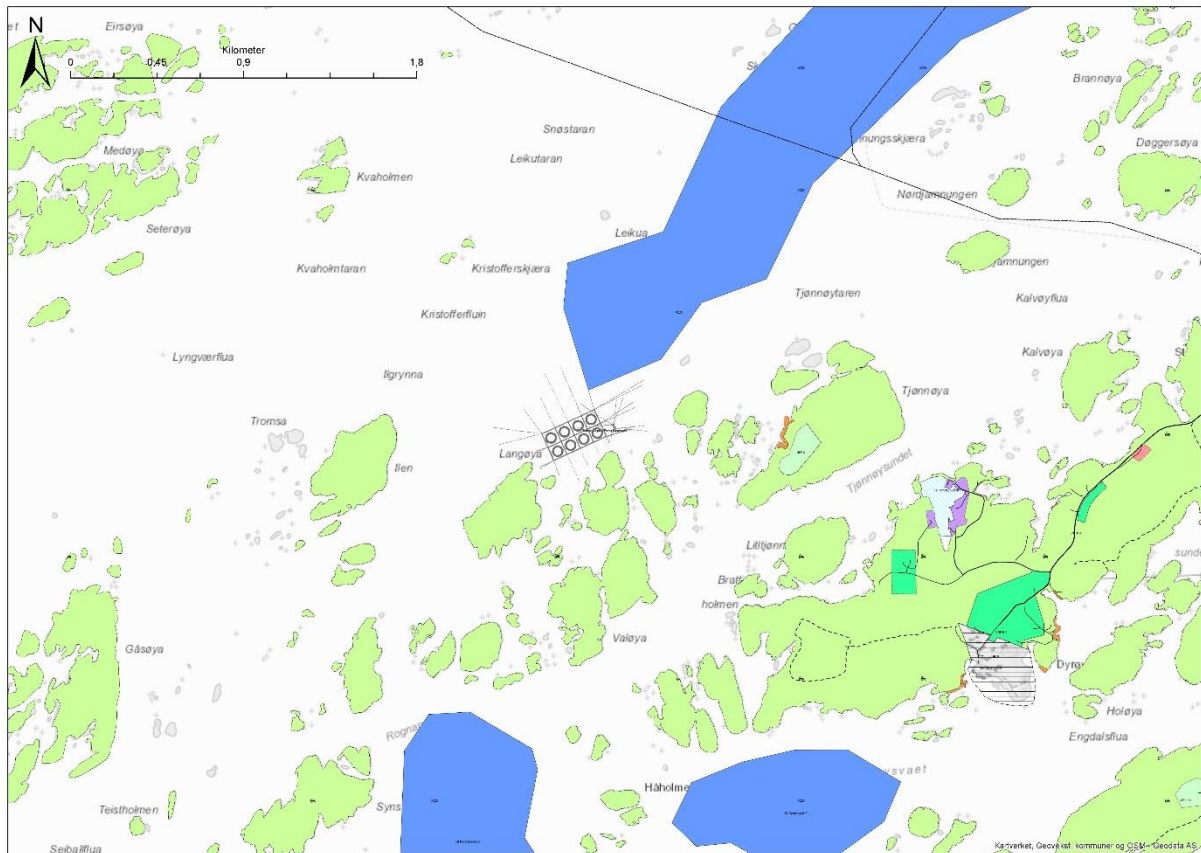

Figur 8: Marine naturtyper. Skjellsand (svart). (Naturbase, 2020).

Det er ikke registrert noen viktige friluftsområder, verdifulle landskap, kulturminner eller kulturmiljøer i tiltaksområdet (Naturbase, 2020). Det er heller ikke registret noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området (NGU, 2020), eller områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift (Naturbase, 2020).

c) Planbestemmer

Tiltaket ligger i sone for Kombinerte formål i sjø og vassdrag der det tillates akvakultur. Mørkeblått areal indikerer fiske (figur 9).

Figur 9: Kommunen sin arealplan (Frøya kommune, 2020)

d) Omdisponering av arealer

Tiltaket vil ikke medføre omdisponering av areal da tiltaket ikke omhandler strukturelle endringer, men kun økning i MTB.

e) Økt belastning

Området anlegget er plassert i ligger i vannforekomsten Sulfjorden (0320000031-32-C), som har vannforekomst «åpen eksponert kyst» i økoregion «Norskehavet sør». Vannforekomsten har miljømål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Den kjemiske tilstanden er oppgitt som «ukjent», mens økologisk tilstand er oppgitt som «god». Det er ellers listet opp «liten grad» av påvirkning fra «diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett» (Vann-nett, 2020). Området har ikke overskredet fastsatte miljøkvalitetsstandarder.

f) Helsekonsekvenser

Det er vurdert til at anlegget, med tilhørende landbase, ikke vil gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensning, støy eller lukt. Anlegget vil være tilknyttet strømmettet og generatorer vil kun benyttes til nødstrøm ved strømbrudd. Håndtering av død fisk, inkludert ensilasjon, vil skje i ett lukket system.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Anlegget vil ikke medføre vesentlig økning i utslipp av klimagasser. Se også kapittel 2c og 2d.

h) Naturfare

Det er ikke registrert noen faresoner eller aktsomhetssoner i forbindelse med naturfare i området (Naturbase, 2020). En økning i MTB ved lokalitetene vil heller ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom (se også kapittel 2d).

4. Konklusjon

Ut fra vår vurdering er området godt egnet til oppdrett og tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning da aktiviteter vil konsekvensutredes og eventuelle utslipp vil følges opp i henhold til etablert regelverk.

5. Kilder

Artsdatabanken (2020) *Truede arter* hentet 30.11.2020 fra [https://artskart.artsdatabanken.no/app/#list/185558,7089474/13/background/greyMap/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Categories%22%3A%5B14%2C13%2C12%2C11%2C10%5D%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22Geometry%22%3A%22POLYGON\(\(184984.96093749997%207090210.4218749999%2C184995.53906249997%207087634.6484374999%2C187338.59374999997%207087703.4062499999%2C187248.67968749997%207090168.1093749999%2C184984.96093749997%207090210.4218749999\)\)%22%2C%22Style%22%3A1%7D](https://artskart.artsdatabanken.no/app/#list/185558,7089474/13/background/greyMap/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Categories%22%3A%5B14%2C13%2C12%2C11%2C10%5D%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22Geometry%22%3A%22POLYGON((184984.96093749997%207090210.4218749999%2C184995.53906249997%207087634.6484374999%2C187338.59374999997%207087703.4062499999%2C187248.67968749997%207090168.1093749999%2C184984.96093749997%207090210.4218749999))%22%2C%22Style%22%3A1%7D)

Frøya Kommuneplan (2020) hentet 30.11.2020 fra <https://kommunekart.com/>

Lovdata (2019) *Forskrift om konsekvensutredninger*, hentet 18.03.2020 fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854/%C2%A71#%C2%A71>

Miljøstatus (2020) *Nasjonale laksevassdrag og lakseffjorder*, hentet 30.11.2020 fra <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/ferskvann/laks/nasjonale-laksevassdrag-og-lakseffjorder/>

Miljødirektoratet (2020) Laksekart WMS <https://laksekartogc.fylkesmannen.no/wms.ashx?service=wms&version=1.1.1&request=getcapabilities>

Naturbase (2020) Kulturminner, Friluftslivområder, Verneområder, Naturtyper, Kulturlandskap, Arter av forvaltningsinteresse, Naturfare, Reindrift, <https://kart.naturbase.no/>

NGU (2020) Mineralressurser hentet den 01.12.2020 fra http://geo.ngu.no/kart/mineralressurser_mobil/

NS9410 (2016) Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg, Norsk Standard 36s.

NS9415 (2009) Flytende oppdrettsanlegg - Krav til lokalitetsundersøkelse, risikoanalyse, utforming, dimensjonering, utførelse, montering og drift, Norsk Standard 108s.

Vann-nett (2020) Vannforekomster. Hentet 30.11.2020 fra <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0320000031-32-C>

Åkerblå (2017) Vurdering av strøm på grunnlag av 4 strømmålinger. SR-M-00117-Langøya0117-ver01.pdf

Åkerblå (2018) C-undersøkelse for Langøya Kvaløya. Rapport nummer: MCR-M-18098-Langøya Kvaløya

Åkerblå (2020) B-undersøkelse for lokalitet Langøya Kvaløya. Rapport nummer: 101224-01-000